

פרשת מסעי פותחת בפירוט מסעות בני"ב בדרכם ממצרים לא"י וכבר נתקשו רבים בשאלה לשם מה ספרה לנו התורה את כל זה, מדוע לא היה מספיק לומר שבני"י יצאו ממצרים והגיעו לערבות מואב? תשובות רבות נאמרו לשאלה זו. רש"י כותב בשם ר' משה הדרשן שהתורה רצתה להודיע חסדיו של מקום שלא טלטל את בני"י יותר מדי. בהמשך מביא רש"י תשובה אחרת בשם התנחומא. הרמב"ן מביא את הרמב"ם במו"נ שכתיבת המסעות נועדה להיות תשובה לספקנים שיאמרו שעמ"י הלך במקומות שיש בהם אוכל ומים וכפרו בניסי הקב"ה במדבר. הרמב"ן עצמו מציע שכתיבת המסעות היתה ע"פ ה' ולא נתגלה לנו טעמה.

תשובות אלו מסבירות את הצורך בכתיבת המסעות אך אינן עונות על שאלה אחרת - מדוע היה צורך לכתוב לגבי כל מסע "ויסעו... ויחנו..." , מדוע לא היה מספיק לכתוב את שמות המקומות שעברו בהם בני"י? - הרשב"ם (ל"ג, א') כותב: "כל מסעות וחניות חוזר ומונה כדי לפרש היכן היו חונים", אך הוא לא מנמק את הצורך בכך. נראה שהתורה רצתה ללמד אותנו לקח חשוב. אפשר היה לומר שכל אותם מסעות נועדו להביא אותם לא"י ואין להם שום חשיבות כשלעצמם, אולם התורה רצתה לומר שאין הדבר כן אלא שהעצירה בכל מקום היתה חשובה ולא רק שמשה כהכנה למסע הבא.

האור זרוע (הלכות שבת ס"ז ס"ז) דן במלאכת הקשירה ושואל היכן היתה קשירה במשכן. הוא מביא ירושלמי שעונה שבני"י קשרו את המיתרים בחנייתם והרי היתה זו קשירה זמנית? הירושלמי עונה: "מכיון שהיו חונין ונוסעין ע"פ הדיבור כמי שהוא לשעה". הא"ז כותב שכנראה זו טעות סופר כי התשובה לא עונה לשאלה ויש לגרוס "כמי שאינה לשעה" - הואיל ולא היה בדעתם להתיר עד שיאמר הקב"ה הרי היא שיבטלו שם לעולם". נראה שיש אמת בשתי הגירסאות - מצד אחד כל חניה היא זמנית, עמ"י "יושב על המזוודות" ובכל רגע יכול הקב"ה להודיע שממשיכים לנסוע. כבר ברגע החניה עמ"י עם הפנים לעבר המסע הבא. מצד שני העובדה שהנסיעה היא ע"פ ה' מקנה לחניה מעמד של קבע. אצל הקב"ה אין ארעיות, עמ"י יודע שהוא יושב במקומו ולא זו משם עד שהקב"ה אומר לו.

מה שנכון לגבי חניות בני"ב במדבר נכון גם לגבי ימות השבוע. בששת ימי המעשה אדם מתקדם ומתפתח, כל הזמן בתנועה. בשבת יש לאדם זמן לעצור ולהסתכל לאן הגיע ומה עשה, לא רק להכין את צעדיו הבאים אלא גם להשתרש במקום שבו הוא נמצא. הגמ' בשבת ב: אומרת שהולך עם משא ברה"ר בשבת ונעמד, עצירה זו נחשבת הנחה רק אם עמד "לפוש" (לנוח) ולא "לכתף" (לסדר את המשא על כתפו). ישנם א"כ שני סוגים של עצירה - עצירה שתפקידה להכשיר את הקרקע להמשך ההתקדמות ועצירה שתפקידה לנוח, ולהיאחז במקום. בחניות בני"ב במדבר היה שילוב של שני האספקטים.

כך גם לגבי חיי האדם בכלל. אסור לאדם להישאר כל הזמן באותו מקום, אדם ללא חזון ושאיפות אינו ראוי לחיות. אולם מצד שני אסור לחיים להיות ריצה מטורפת קדימה, מה הועיל אדם שרץ קדימה עד יום מותו ולא נח לרגע לראות היכן הוא נמצא? אדם חייב להתקדם כל הזמן מצד אחד אך מצד שני "לחנות" מדי פעם ולהשתקע במקומו.